

Książki monograficzne

Abalain H., *Le Français et les langues historiques de la France*, Paris 2007.

Abalain H., *Pleins feux sur la langue bretonne*, Spézéd 2004.

An Du C., *Histoire d'un interdit. Le breton à l'école*, Lannuon 2000.

Anderson B., *Wspólnoty wyobrażone. Rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, tłum. S. Amsterdamski, Kraków – Warszawa 1997.

Appadurai A., *Nowoczesność bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji*, tłum. Z. Pucek, Kraków 2005.

Appadurai A., *Strach przed mniejszościami. Esej o geografii gniewu*, tłum. M. Bucholc, Warszawa 2009.

Assmann J., *Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych*, tłum. A. Kryczyńska-Pham, Warszawa 2008

Barker P., *Slavs in Germany – The Sorbian Minority and the German State since 1945*, New York 2000.

Barré R., *Les langues celtiques, entre survivance et renouveau élitiste?*, Rennes 2007.

Bokszański Z., *Tożsamości zbiorowe*, Warszawa 2006.

Bolduan T., *Nie dali się złamać. Spojrzenie na ruch kaszubski 1939–1995*, Gdańsk 1996.

Bolduan T., *Nowy bedeker kaszubski*, Gdańsk 2002.

Bolter Jay D., Grusin R., *Remediation. Understanding New Media*, Cambridge – London 2000.

Borzyszkowski J., *Gdańsk i Pomorze w XIX i XX wieku. Studia z dziejów i kultury regionu*, Gdańsk 1999.

Borzyszkowski J., Mordawski J., Treder J., *Historia, geografia, język i piśmiennictwo Kaszubów*, Gdańsk 1999.

Boski P., Jarymowicz M., Malewska-Peyre H., *Tożsamość a odmiennność kulturowa*, Warszawa 1992.

Bourdieu P., Passeron J.-C., *Reprodukcja. Elementy teorii systemu nauczania*, tłum. E. Neyman, Warszawa 2006.

Bourdieu P., *Szkic teorii praktyki, poprzedzony trzema studiami na temat etnologii Kabylów*, tłum. W. Kroker, Kęty 2007.

Broudic F., *Histoire de la langue bretonne*, Rennes 1999.

Broudic F., *Qui parle breton aujourd'hui? Qui le parlera demain?*, Brest 1999.

Broudic F., *La pratique du breton de l'Ancien Régime à nos jours*, Rennes 1995.

Brubaker R., *Nacjonalizm inaczej. Struktura narodowa i kwestie narodowe w Nowej Europie*, tłum. S. Amsterdamski, Warszawa – Kraków 1998.

Budyta-Budzyńska M., *Mniejszości narodowe – bogactwo czy problem? Instytucjonalizacja mniejszości narodowych w Polsce w latach 1989–2002*, Warszawa 2003.

Burszta W.J., *Różnorodność i tożsamość. Antropologia jako kulturowa refleksyjność*, Poznań 2004.

Certeau M. de, Julia D., Revel J., *Une politique de la langue. La révolution française et les patois: l'enquête de Grégoire*, Paris 2002. <https://doi.org/10.14375/NP.9782070424573>

- Chałasiński J., Antagonizm polsko-niemiecki w osadzie fabrycznej „Kopalnia” na Górnym Śląsku. Studium socjologiczne, Warszawa 1935.
- Chałasiński J., Kultura i naród. Studia i szkice, Warszawa 1968.
- Chartier E., Larmor R., La question bretonne. Enquête sur les mouvements politiques bretons, Plougastell – Daoulaz 2002.
- Chartier E., Larmor R., La France éclatée? Régionalisme – autonomisme – indépendantisme, Spézed 2004.
- Cressard J.-P., CELIB 1950–2000. Quand la Bretagne s’est réveillée, Spézed 2000.
- Crystal D., The Cambridge Encyclopedia of Language, Cambridge 1987.
- Crystal D., Language Death, Cambridge 2005.
- Cygański M., Leszczyński R., Zarys dziejów narodowościowych Łużyczan, t. I., Opole 2002.
- Cygański M., Leszczyński R., Zarys dziejów narodowościowych Łużyczan, t. II, Opole 1997.
- Czykwin E., Stygmat społeczny, Warszawa 2007.
- Drzeżdżon R., Klëka albo kaszubskie A B C... Kilka słów o Kaszubach i ich ziemi, Gdynia 2007.
- Dubar C., La Crise des identités. L’interprétation d’une mutation, Paris 2000.
- Dzięcielski M., Pomorskie sylwetki, Toruń 2002.
- Elégoët F., Nous ne savions que le breton et il fallait parler français. Mémoires d’un paysan du Léon, Plabennec 1978.
- Elégoët F., Bretagne, vingtième siècle, Rennes 2000.
- Elegoët L., Saint-Méen. Vie et déclin d’une civilisation paroissiale dans le Bas-Léoné, Paris 1981.
- Elle L., Sorbische Kultur und ihre Rezipienten. Ergebnisse einer ethnozoologischen Befragung, Bautzen 1992.
- Elle L., Die Europäische Charta der Regional- oder Minderheitensprachen und die Sprachenpolitik in der Lausitz, Bautzen 2004.
- Elle L., Das Rahmenübereinkommen des Europarats zum Schutz nationaler Minderheiten und die Minderheitenpolitik in der Lausitz, Bautzen 2005.
- Favereau F., Bretagne Contemporaine. Langue, Culture, Identité, Morlaix 1993.
- Fishman J.A., Language and Ethnicity in Minority Sociolinguistic Perspective, Clevedon 1989.
- Fishman J.A., Reversing Language Shift. Theoretical and Empirical Foundations of Assistance to Threatened Languages, Clevedon 1997.
- Gellner E., Narody i nacjonalizm, tłum. T. Hołówka, Warszawa 1991.
- Goffman E., Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005.
- Grin F., Language Policy Evaluation and the European Charter for Regional or Minority Languages, New York 2003. <https://doi.org/10.1057/9780230502666>

- Grin F., Villancourt, The Cost-Effectiveness Evaluation of Minority Language Policies: Case Studies on Wales, Ireland and the Basque Country, Flensburg 1999.
- Gwegen J., La langue bretonne face à ses oppresseurs, Quimper 1975.
- Hagège C., Le souffle de la langue. Voies et destins des parlers d'Europe, Paris 1992.
- Hagège C., Le français, histoire d'un combat, Paris 1996.
- Hagège C., Halte à la mort des langues, Paris 2000.
- Hamon K., Les nationalistes bretons sous l'occupation, Kergleuz 2001.
- Hamon K., Le Bezen Perrot. 1944: des nationalistes bretons sous l'uniforme allemande, Fouesnaut 2004.
- Hannerz U., Powiązania transnarodowe. Kultura, ludzie, miejsca, tłum. K. Franek, Kraków 2006.
- Hastrup K., Droga do antropologii. Między doświadczeniem a teorią, tłum. E. Klekot, Kraków 2008.
- Hroch M., Małe narody Europy: perspektywa historyczna, tłum. G. Pańko, Wrocław 2003.
- Jaenecke P., Religiosität und Spracherhalt bei den katholischen Sorben, Berlin 2003.
- Kalvez T., Rédigez avec facilité vos chèques et adresses en breton. Le breton à l'usage de la vie publique, Spézet 2002.
- Kłoskowska A., Kultury narodowe u korzeni, Warszawa 2005.
- Kopczyńska M., Animacja społeczno-kulturalna. Podstawowe pojęcia i zagadnienia, Warszawa 1993.
- Koschmal W., Grundzüge sorbischer Kultur. Eine typologische Betrachtung, Bautzen 1995.
- Kutta J., Druga Rzeczpospolita i Kaszubi 1920–1939, Bydgoszcz 2003.
- Kymlicka W., Multicultural Citizenship. A Liberal Theory of Minority Rights, Oxford 1995.
<https://doi.org/10.1093/0198290918.001.0001>
- Labuda G., Historia Kaszubów w dziejach Pomorza, t. I, Czasy średniowieczne, Gdańsk 2006.
- Labuda G., Kaszubi i ich dzieje, Gdańsk 1996.
- Le Coadic R., L'identité bretonne, Rennes 1998.
- Le Coadic R., Bretagne. Le fruit défendu?, Rennes 2002.
- Le Mat J.-P., Histoire de Bretagne. Le point de vue Breton, Fouesnant 2006.
- Lebesque M., Comment peut-on être breton? Essai sur la démocratie française, Paris 1970.
- Majewicz A., Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1989.
- Malicka A., Ochrona mniejszości narodowych: standardy międzynarodowej rozwiązania polskie, Wrocław 2004.
- Manthey F., O historii Kaszubów: prawda i świadectwo, oprac. J. Borzyszkowski, Gdańsk 1997.
- Martray J., Ollivro J., La Bretagne au coeur du monde nouveau, Rennes 2001.
- May S., Language and Minority Rights. Ethnicity, Nationalism and the Politics of Language, Harlow 2001.

- McDonald M., *We are not French! Language, Culture and Identity in Brittany*, London, 1989.
- Mordawski J., *Statystyka ludności kaszubskiej. Kaszubi u progu XXI wieku*, Gdańsk 2005.
- Morvannou F., *Le breton, la jeunesse d'une vieille langue*, Brest 1980.
- Nettle D., Romanie S., *Vanishing Voices. The Extinction of the World's Languages*, New York 2000.
- Nicolas M., *Histoire du mouvement breton*, Paris 1982.
- Nicolas M., *Bretagne, un destin européen ou la Bretagne et le fédéralisme en Europe*, Rennes 2001.
- Nono, Quentel Y., Yonnet D., *Nos années de Breiz. La Bretagne des années 70*, Rennes 1998.
- Norberg M., *Sprachwechselprozeß in der Niederlausitz. Soziolinguistische Fallstudie der deutsch-sorbischen Gemeinde Drachhausen/Hochoza*, Stocholm 1996.
- Nuk M., *Zatajena njeprawda. Politisce přescěhání w Serbach mjez 1945 a 1989*, Bautzen 2004.
- Obracht-Prondzyński C., *Kaszubi. Między dyskryminacją a regionalną podmiotowością*, Gdańsk 2002.
- Obracht-Prondzyński C., *W kręgu problematyki kaszubsko-pomorskiej. Studia i szkice*, Gdańsk – Wejherowo 2003.
- Obracht-Prondzyński C., *Kaszubi dzisiaj. Kultura – język – tożsamość*, Gdańsk 2007.
- Ogonowski J., *Uprawnienia językowe mniejszości narodowych w Rzeczypospolitej Polskiej 1918–1939*, Warszawa 2000.
- Ong W., *Oralność i piśmienność: słowo poddane technologii*, tłum. J. Japola, Lublin 1992.
- Pastor T., *Die rechtliche Stellung der Sorben in Deutschland*, Bautzen 1997.
- Pelletier Y., *Une histoire de la Bretagne*, Luçon 1991.
- Pentecouteau H., *Devenir Bretonnant. Découvertes, apprentissages et réappropriations d'une langue*, Rennes 2002. <https://doi.org/10.4000/books.pur.24188>
- Piriou Y.-B., *Défense de cracher par terre et de parler breton. Poèmes de combat (1950–1970). Anthologie bilingue*, Honfleur 1971.
- Piwoński W., *Łużyce Wschodnie*, Żary 2000.
- Poignant B., *Langues de France: osez l'Europe!*, Montpellier 2000.
- Poisson H., Le Mat J.-P., *Histoire de Bretagne*, Spézet 2007.
- Porębski A., *Europejskie mniejszości etniczne. Geneza i kierunki przemian*, Warszawa – Kraków 1991.
- Posern-Zieliński A., *Etniczność. Kategorie. Procesy etniczne*, Poznań 2005.
- Quéré A., *Les Bretons et la langue bretonne, Ce qu'ils en disent*, Brest 2000.
- Ramułt S., *Statystyka ludności kaszubskiej*, Kraków 1899.
- Sapir E., *Kultura, język, osobowość. Wybrane eseje*, tłum. B. Stanosz, R. Zimand, Warszawa 1978.
- Šatava L., *Sprachverhalten und ethnische Identität. Sorbische Schüler and der Jahrtausendwende*, Bautzen 2005.

- Šatava L., Zachowanie a rewitalizacja identity a řeče etniskich mjeńšin. Aktualne trendy a prćowanja, Bautzen/Budyšin 2000.
- Schnapper D., La France de l'intėgration. Sociologie de la nation en 1990, Paris 1991.
- Siatkowska E., Meškank T., O języku Łużyczan prawie wszystko, Warszawa 2001.
- Simon P.-J., La Bretonnitė. Une ethnicitė problėmatique, Rennes 1999.
- Skutnabb-Kangas T., Linguistic Genocide in Education – Or Worldwide Diversity and Human Rights?, London 2000.
- Smith A.D., Etniczne źrćdła narodćw, tłum. M. Głowacka-Grajper, Krakćw 2009.
- Sulima R., Głõsy tradycji, Warszawa 2001.
- Synak B., Kaszubska tożsamość: ciągłość i zmiana. Studium socjologiczne, Gdańsk 1998.
- Szahaj A., E pluribus unum. Dylematy współczesnej wielokulturowośći, Krakćw 2004.
- Szczepankiewicz-Battek J., Łużyce – przestrzeń dysocjacji kultur narodowych i religijnych, Słupsk 2005.
- Szczepiła B., Dziadek w Wehrmachcie, Gdańsk 2007.
- Thompson J.B., Media i nowoczesność. Społeczna teoria medićw, tłum. I. Mielnik, Wrocław 2001.
- Tönnies F., Wspólnota i stowarzyszenie. Rozprawa o komunizmie i socjalizmie jako empirycznych formach kultury, tłum. M. Łukasiewicz, Warszawa 1988.
- Treder J., Historia kaszubszczyzny literackiej. Studia, Gdańsk 2005.
- Tschernokoshewa E., Das Reine und das Vermischte. Die deutschsprachige Presse über Andere und Anderssein an Beispiel der Sorben, Münster 2000.
- Tujdowski M., Asymilacja a tożsamość mniejszośći narodowej. Przypadek Serbołużyczan, Poznań 2006.
- Wolle S., Wspaniały świat dyktatury. Codziennosc i władza w NRD 1971–1989, tłum. E. Kaźmierczak, W. Leder, Warszawa 2003.
- Wukasch Ch., A Rock Against Alieeb Waves. The History of the Wendes, Austin 2004.
- Zieniukowa J., Język mniejszośći w komunikowaniu społecznym. Studia nad funkcjonowaniem języków łużyckich w XIX i XX wieku, Warszawa 2006.
- Zimniak-Hałajko M., Raj oswojony: antropologia nowych ruchćw religijnych, Gdańsk 2003.
- Znaniecki F., Socjologia wychowania, t. II, Warszawa 1973.
- Znaniecki F., Współczesne narody, Warszawa 1990.
- Żelazny W., Francja wobec mniejszośći narodowych. Etniczność, etnopolityka, etnosocjologia, Tyczyn 2000.
- Żelazny W., Etniczność. Ład – konflikt – sprawiedliwość, Poznań 2006.

Ksiągki zbiorowe

- Adamczuk L., S. Łodziński (red.), Mniejszośći narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, Warszawa 2006.

- Ammon U. I in. (red.), *Sociolinguistics. An International Handbook of the Science of Language and Society/Soziolinguistik. Ein internationales Handbuch zur Wissenschaft von Sprache und Gesellschaft*, t. III, Berlin – New York 2006.
- Borzyszkowski J., P. Hauser (oprac.), *Sejm Rzeczypospolitej o Pomorzu w 1920 roku. Sprawozdanie Komisji Pomorskiej*, Gdańsk 1985.
- Borzyszkowski J., C. Obracht-Prondzyński (red.), *Badania kaszuboznawcze w XX wieku. Materiały pokonferencyjne*, Gdańsk 2001.
- Bradley D., M. Bradley (red.), *Language Endangerment and Language Maintenance*, London 2002.
- Breujoù Ar Brezhoneg. *Les Assises de la langue bretonne*. Pondi/Pontivy 1994, Quimper 1994.
- Breza E. (red.), *Kaszubszczyzna/Kaszëbizna*, Opole 2001.
- Breza E. (red.), *Problem statusu językowego kaszubszczyzny. Materiały z sesji popularnonaukowej 17 X 1991*, Gdańsk 1992.
- Brown C. (red.), *Cultural Negotiations – Sichtweisen des Anderen*, Basel 1998.
- Byczkowski M., T. Maliszewski, E. Przybylska, *Uniwersytet Ludowy – szkoła dla życia*, Wieżyca 2003.
- Communicare in ambiente Professional plurilingue. Atti del Convegno tenuto a Lugano dal 14 al. 16 settembre 2000*, Lugano 2001.
- Croix A. (red.), *Bretagne 2100. Identité et avenir*, Rennes 2001.
- Der Niedersorben Wendisch. Eine Sprach-Zeit-Reise*, Bautzen 2003.
- Damm K., A. Mikusińska (red.), *Ludy i języki świata*, Warszawa 2000.
- Dębski R. (red.), *Od mediów przekazu do mediów uczestniczenia. Transmisja i nauczanie języków mniejszościowych*, Kraków 2008.
- Dugalès N., R. Le Coadic, F. Patez (red.), *Et la Bretagne? Héritage, Identité, Projets*, Rennes 2004.
- Elikowska-Winklerowa M. (red.), *Schule für Niedersorbische Sprache und Kultur, Cottbus/Šula za doloserbsku rěc a kulturu, Chóšebuz. 15 Jahre Erwachsenenweiterbildung im Sorbischen (Wendischen)/15 lět dalejkubtanje dorosconych w serbskim, Chóšebuz* 2008.
- Faska H. (red.), *Sorabistiske přednoški III. Mjezynarodny lěčny ferialny kurs za serbsku rěc a kulturu* 1994, Busyšin 1995.
- Faska H. (red.), *Serbščina*, Opole 1998.
- Fase W., K. Jaspaert, S. Kroon (red.), *Maintenance and Loss of Minority Languages*, Amsterdam 1992. <https://doi.org/10.1075/sibil.1>
- Fishman J. A. (red.), *Can Threatened Languages be Saved? Reversing Language Shift, Revisited: A 21st Century Perspective Multilingual Matters*, Clevedon 2001.
- Fishman J.A. (red.), *Handbook of Language & Ethnic Identity*, New York – Oxford 1999.
- Fishman J.A. (red.), *Language Death*, The Hague 1977.
- Fishman J.A. (red.), *The Rise and Fall of the Ethnic Revival: Perspectives on Language and Ethnicity*, Berlin – New York – Amsterdam 1985. <https://doi.org/10.1515/9783110863888>

- Galus H., K. Kossak-Głowczewski (red.), Dziecko w zbiorowościach regionalnych na przykładzie Kaszub, Gdańsk 1992.
- Giordan H., T. Louarn (red.), Les langues régionales ou minoritaires dans la République, Castres 2003.
- Godlewski G. i in. (red.), Animacja kultury. Doświadczenie i przyszłość Warszawa 2002.
- Goebel H., P. H. Nele, Z. Starý, W. Wölck (red.), Kontaktlinguistik. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. Contact Linguistics. An International Handbook of Contemporary Research. Linguistique de contact. Manuel international des recherches, Berlin 1996.
- Grenoble L.A., L.J. Whaley (red.), Endangered Languages. Current Issues and Future Prospects, Cambridge 1998. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139166959>
- Guibernau M., J. Rex (red.), The Ethnicity Reader. Nationalism, Multiculturalism & Migration, wyd. II, Cambridge – Malden 2010.
- Gutman A. (red.), Multiculturalism. Examining the Politics of Recognition, Princeton (New Jersey) 1994.
- Hinton L., K. Hale (red.), The Green Book of Language Revitalization in Practice, San Diego 2001. <https://doi.org/10.1163/9789004261723>
- Hobsbawm E., T. Ranger (red.), Tradycja wynaleziona, tłum. M. Godyń, F. Godyń, Kraków 2008.
- Hose S. (red.), Zeitmaschine der Lausitz. Raum-Erfahrungenleben in der Lausitz, Dresden 2003.
- Hutchinson J., A.D. Smith (red.), Ethnicity, Oxford 1996.
- Jackman G., I.F. Roe (red.), German Monitor. Finding a Voice Problems of Language in East German Society and Culture, Amsterdam-Atlanta 1999.
- Janse M., S. Tol (red.), Language Death and Language Maintenance. Theoretical, Practical and Descriptive Approaches, Amsterdam – Philadelphia 2003. <https://doi.org/10.1075/cilt.240>
- Jasiński Z., A. Kozłowska (red.), Tożsamość narodowa młodzieży na pograniczach, Opole 1997.
- Jasiński Z., T. Lewowicki (red.), Oświata etniczna w Europie środkowej, Opole 2001.
- Kabzińska-Stawarz I., S. Szykiewicz (red.), Konflikty etniczne. Źródła – typy – sposoby rozstrzygnięcia, Warszawa 1996.
- Kamocki J., K. Kwaśniewicz, A. Spis (red.), Polska – Niemcy. Pogranicze kulturowe i etniczne, Wrocław – Poznań 2004.
- Kalinowski P. (red.), Catering dziedzictwa kulturowego? Kaszubi i Kaszuby w oczach etnologów, Gdynia 2006.
- Kempny M., A. Kapciak, S. Łodziński (red.), U progu wielokulturowości. Nowe oblicza społeczeństwa polskiego, Warszawa 1997.
- Kempny M., E. Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologiczne. Kontynuacje, Warszawa 2004.
- Kockel U. (red.), Communicating Cultures, Münster 2004.
- Kossak-Głowczewski K. (red.), Edukacja regionalna mniejszości narodowych i etnicznych. Z wybranych rozwiązań edukacyjnych Białorusinów, Fryzów, Niemców, Sami i Kaszubów, Gdańsk 1999.

- Kossak-Główczewski K. (red.), *Jana Drzeżdżona nie dokończony tryptyk społeczny a edukacja regionalna*, Gdańsk 1995.
- Kubica G., Lubaś M. (red.), *Tworzenie i odtwarzanie kultury. Tradycja jako wymiar zmian społecznych. Studia z dziedziny antropologii społecznej*, Kraków 2008.
- Kubicki R. (red.), *Filozoficzne konteksty rozumu transwersalnego. Wokół koncepcji Wolfganga Welscha*, cz. 2, Poznań 1998.
- Kurczewska J. (red.), *Oblicza lokalności. Tradycja i współczesność*, Warszawa 2004.
- Lalak D., T. Pilch (red.), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*, Warszawa 1999.
- Latoszek M. (red.), *Kaszubi. Monografia socjologiczna*, Rzeszów 1990.
- Malink J. (red.), *Łużyczanie – słowiański naród w Niemczech*, Budziszyn/Budyšin/Bautzen 1994.
- Martí F. i in. (red.), *Words and Worlds. World Language Review*, Clevedon – Buffalo – Toronto 2005.
- Matsamura K. (red.), *Studies in Endangered Languages*, Kioto 1998.
- Monnier J.-J., J.-Ch. Cassard (red.), *Toute l’histoire de Bretagne. Des origines à la fin du XXe siècle*, Morlaix 2003.
- Mucha J. (red.), *Kultura dominująca jako kultura obca. Mniejszości kulturowe a grupa dominująca w Polsce*, Warszawa 1999.
- Mucha J., W. Olszewski (red.), *Dylematy tożsamości europejskich pod koniec drugiego tysiąclecia*, Toruń 1997.
- Nijakowski L.M. (red.), *Polityka państwa polskiego wobec mniejszości narodowych i etnicznych*, Warszawa 2005.
- Nijakowski L.M., S. Łodziński (red.), *Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce: informator 2003*, Warszawa 2003.
- Obracht-Prondzyński C. (red.), *Kim są Kaszubi? Nowe tendencje w badaniach społecznych*, Gdańsk 2007.
- Obracht-Prondzyński C. (red.), *Problemy animacji kultury na Pomorzu. Materiały z I Pomorskiego Forum Animatorów Kultury, które odbyło się w dniach 19–21 listopada 1999 r. w Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym w Starbieniu*, Gdańsk 2000.
- Obracht-Prondzyński C. (red.), *Problemy i wyzwania edukacji międzykulturowej. Doświadczenia polskie i niemieckie*, Gdańsk – Wieżyca 2007.
- Orlińska M.M. (red.), *Edukacja i tożsamość etniczna. Materiały z konferencji naukowej w Rabce*, Toruń 1995.
- Ormowska E., J. Klimontowski (red.), *Kulturalny aspekt badań geograficznych. Studia teoretyczne i regionalne*, Wrocław 2003.
- Pech E., D. Scholze (red.), *Zwischen Zwang und Beistand. Deutsche Politik gegenüber den Sorben vom Wiener Kongress bis zur Gegenwart*, Bautzen 2003.
- Popowska-Taborska H. (red.), *Atlas językowy kaszubszczyzny i dialektów sąsiednich*, t.VII–XV, Wrocław 1964–1978.

- Posern-Zieliński A. (red.), *Etniczność a religia*, Poznań 2003.
- Proceedings of the Georgetown University Round Table on Language and Linguistics, Washington 1987.
- Ratajczak M. (red.), *Multikulturalizm w sferze mediów*, Wrocław 2007.
- Robins R.H., E.M. Uhlenbeck (red.), *Endangered Languages*, Oxford – New York 1991.
- Rybicki H. (red.), IV konferencja kaszubsko-słowińska. Materiały z konferencji Ustka – Słupsk – Bytów 24 VI – 26 VI 1996 r., Słupsk 1996.
- Sakson A. (red.), *Pomorze – trudna Ojczyzna*, Poznań 1996.
- Siatkowska E. (red.), *Studia łużyczoznawcze*, Warszawa 2000.
- Steiber Z. (red.), *Atlas językowy kaszubszczyzny i dialektów sąsiednich, t. wstępny i I–IV*, Wrocław 1964–1978.
- Skutnabb-Kangas T., R. Phillipson (red.), *Linguistic Human Rights. Overcoming Linguistic Discrimination*, Berlin 1995. <https://doi.org/10.1515/9783110866391>
- Staszczak Z. (red.), *Słownik etnologiczny. Terminy ogólne*, Warszawa – Poznań 1987.
- Synak B., T. Wicherkiewicz (red.), *Language Minorities and Minority Languages in the Changing Europe. Proceedings of the 6th International Conference on Minority Languages*, Gdańsk, 1–5 July 1996, Gdańsk 1997.
- Šatava L., S. Hose (red.), *Erhaltung, Revitalisierung und Entwicklung von Minderheitensprachen. Theoretische Grundlagen und praktische Maßnahmen. Workshop*, Bautzen/Budyšin, 16–17 April 1999, Bautzen/Budyšin 2000.
- Szczepański M.S. (red.), *Ethnic Minorities & Ethnic Majority: Sociological Studies of Ethnic Relations in Poland*, Katowice 1997.
- Šěn F. (red.), *Sorabistiske přednoški. Mjazynarodny lěčny ferialny kurs za serbsku rěč a kulturu*, Budyšin 2003.
- Szmeja M. (red.), *Etniczność – o przemianach społeczeństw narodowych*, Kraków 2008.
- Toutes les cultures de Bretagne, Morlaix 2004.
- Treder J. (red.), *Język kaszubski. Poradnik encyklopedyczny, wyd. II*, Gdańsk 2006.
- Trojan M. (red.), *Ich małe ojczyzny. Lokalność, korzenie i tożsamość w warunkach przemian*, Wrocław 2003.
- Tschernokoshewa E., M. Jurić-Pchor (red.), *Auf der Suche nach hybriden Lebensgeschichten. Theorie-Feldforschung-Praxis*, Münster 2005.
- Wrocławska E., J. Zieniukowa (red.), *Języki mniejszości i języki regionalne*, Warszawa 2003.
- Vazeilles D. (red.), *Identités et droits des minorités culturelles et linguistiques*, Montpellier 2000.
- Zybartow L.N. (red.), *Sprachwandel in der Slavia. Die Slavischen Sprachen an der Schwelle zum 21. Jahrhundert*, Frankfurt – Main, 2000.

Artykuły

Ankieta, „Pomerania” 1978, nr 6.

Assmann J., Pamięć zbiorowa i tożsamość kulturowa, tłum. S. Dyroff, R. Żytyniec, „Borussia” 2003, nr 29.

Borowska S., H. Plata, Kaszubski Uniwersytet Ludowy – o UL-owskiej idei na Pomorzu Gdańskim, „Edukacja ustawiczna dorosłych. Kwartalnik naukowo-metodyczny” 2007, nr 4.

Bott-Bodenhausen K., Sprachverfolgung in der NS-Zeit. Sorbische Zeitung berichten, „Lětopis” 1997, nr 44.

Budar L., Norberg M., Les écoles sorabes après 1990, „Education et Sociétés Plurilingues” 2006, nr 20.

Burszta W.J., Konteksty etniczności, „Sprawy Narodowościowe – seria nowa” 1997, z. 1.

Champseix J.-P., De Chateaubriand à Bécassine, ou la constitution du stéréotype du Breton, „Le Français aujourd’hui” 1985, nr 70.

Cywiński P., Polnisch verboten!, „Wprost” 2004, nr 33.

Ela L., Wobknježenje wužiwanje serbskeje rěče, „Rozhlad” 1990, nr 7–8.

Ela L., Aktualne problemy Łużyczan, „Zeszyty Łużyckie” 1997, nr 19.

Elle L., Die politische Mitwirkung der sorbischen Minderheit in Brandenburg und Sachsen, „Europa Ethnica” 2005, nr 3–4.

Elle L., Mehrsprachige Kommunikation aus der Sicht einer Kleinsprache Sorbisch im Alltag der Lausitz, „Bulletin suisse de linguistique appliquée” 1999, nr 69/I.

Fergusson Ch., Diglossia, „Word” 1959, nr 15.

Fishman J.A., Bilingualism with and without diglossia. Diglossia with and without bilingualism, „The Journal of Social Issues” 1967, t. XXIII, nr 2.

Gajewski Z., Vademecum przyjaciela Łużyc, „Zeszyty Łużyckie” 1996, nr 16.

Grzędzicki Ł., Język kaszubski w ustawie, „Pomerania” 2005, nr 1.

Grzędzicki Ł., Czy będą tablice z nazwami w języku kaszubskim?, „Pomerania” 2008, nr 5.

Hoppe T., Nie manipulować kaszubskimi symbolami, „Pomerania” 2008, nr 6.

Karichowa A., Prenje wuslědki zažneho dwurěčneho kubljanja we Witajskupinie, „Serbska šula” 2005, nr 4.

Kellerowa I., Serbska rěč serbskich a narodnje měšanych swójbach, „Rozhlad” 1998, nr 48.

Kergoat L., De Stivell à Diwan, de la langue symbole à l’investissement dans la langue, „KLASK. Klaskerezh Keltiek – Recherche celtique” 1992, nr 2.

Kowar M., Wo městnu serbskich towarstwow w serbskim žiwjenju přitomnosće, „Rozhlad” 2006, nr 56.

Krauss M., The world’s languages in crisis, „Language” 1992, nr 1.

Krojeńk B., Koncept za zachowanie serbskeje rěče, „Rozhlad” 1999, nr 49.

Kuberski L., Sytuacja Łużyczan w Republice Federalnej Niemiec, „Pro Lusatia” 2002, t. 1.

Kunze P., Serbske šulstwo do 1918, „Serbska šula” 2003, nr 3.

Le Breton tel qu’on le parle, „Le Télégramme”, 12.04.1997.

- Leszczyński R., Kultura muzyczna instrumentem utrzymania tożsamości narodowej Łużyczan, „Zeszyty Łużyckie” 2003, nr 35/36.
- Mają tylko poczucie, „Gazeta Wyborcza. Trójmiasto”, 18–19 czerwca 2003.
- Marti R., Die Sorben – Prüfstein und Experimentierfeld für Nationalitätenpolitik, „Europa Ethnica” 1992, nr 1.
- Marti R., Dolnosorbščina: dvojná mjeńšynowa rěc, „Lětopis” 2003, nr 50.
- Martray J., La naissance du CELIB, „Sterenn. Périodique édité par l’Institut Culturel de Bretagne” 2006, nr 23.
- McHenry T., Words as big as the screen: Native American languages and the Internet, „Language Learning and Technology” 2002, nr 6/2.
- Mroczo M., Stosunki narodowościowe na Pomorzu w latach 1920–1939, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego”, 1975, nr 4.
- Narodowość: Kaszuba, „Gazeta Wyborcza. Trójmiasto”, 27–28.04.2002.
- Nitsch K., Friedrich Lorentz, „Język Polski” 1937, XXII.
- Norberg M., The Sorbs between support and suppression, „International Journal of the Sociology of Language” 1994, nr 107.
- Norbergowa M., Rěčna změna w Dolnej Łužicy a jeje faktory, „Rozhlad” 1997, nr 47.
- Pawlikec B., Prěnje nazhonjenja ze serbskim filmom w kinje, „Serbska šula” 2006, nr 4.
- Pjeh E., Rjadowanja serbskeho šulstwa po 1945 a wuskutki na serbsku rěč, „Serbska šula” 1998, nr 1–2.
- Pjeh E., The sorbian school system in Germany 1945–2000, „Education et Sociétés Plurilingues” 2001, nr 10.
- Pjeh E., Regulacje w zakresie szkolnictwa łużyckiego po 1945 roku i jego wpływ na język łużycki, „Pro Lusatia. Opolskie Studia Łużycoznawcze”, Opole 2003, t. II.
- Pjeh E., Němska kubłanska politika a narodne mjeńšiny w „krótkim 20. lěstotku” (1918–1990). Serbja w přirunowanju, „Lětopis” 2006, nr 2.
- Pniewski W., Regionalizm w nauczaniu języka polskiego, „Polonista”, 1930/31, t. I, z. 2.
- Ratajczak C., Štó abo što je serbske?, „Rozhlad” 1999, nr 49.
- Rzetelska-Feleszko E., Łużycanie w Niemczech, „Sprawy narodowościowe – Seria nowa” 1993, t. II, z.1 (2).
- Sahlins M., Goodby to Tristes Tropes: Ethnography in the Context of Modern World History, „The Journal of Modern History” 1993, t. LXV, nr 1.
- Sahlins M., Two or Three Things that I Know About Culture, „The Journal of the Royal Anthropological Institute” 1999, nr 3.
- Sahlins M., What Is Anthropological Enlightenment? Some Lessons of The Twentieth Century, „Annual Review of Anthropology” 1999, nr 28.
- Sanguin A.-L., Les Sorabes de l’ex-R.D.A. après la fin du communisme, „Etudes slaves” 1996, nr LXVIII/I.

Šatava L., Ethnic Identity and Language/Culture Attitudes Among Student of the Sorbian Grammar School in Bautzen/Budyšin, „Lětopis“ 1999, nr 46.

Šatava L., Formy a móžnosće wutwara a skrućowanja etniskeje identity/počaha k serbšćinje w młodej generaciji, „Rozhlad“ 2005, nr 55.

Scholze-Šolta D., Serbołužyczanje – najmniejszy naród słowiański, „Pro Lusatia“ 2002, t. I.

Sikorski S., Wpływ gwary kaszubskiej na początki nauczania szkolnego, „Pomerania“ 1973, nr 1.

Šoćina J., Kak „serbscy“ su serbscy studenća? Prěnje wuslědki interdisciplinarneho přepytywanja, „Lětopis“ 1999, nr 46.

Sowińska J., Współczesny łużycki repertuar muzyczny i sposoby jego popularyzacji, „Zeszyty łużyckie“ 1997, nr 20.

Spiess G., Aktualny stan języka dolnołużyckiego i jego perspektywy, „Zeszyty łużyckie“ 2002, tom XXXIV.

Spieß G., Dolnoserby a Gornoserby, „Rozhlad“ 1994, nr 44.

Steenwijk H., Někotare wuslědki sociolinguistiskego napšašowanja w Dolnej Łužycy, „Rozhlad“ 1999, nr 49.

Šurman P., Serby w Gornej a Dolnej Łužycy – k mjazsobnym pošěgam po lěše 1945, „Lětopis“ 2001, nr 48.

Šwjelina K., Prědny WITAJ-camp. Teke w lichem casu dolnoserbšćinu dožywili, „Serbska šula“ 2006, nr 4.

Synak B., Tożsamość kulturowo-etniczna Kaszubów a idea krajowości (regionalizmu), „Kultura i Społeczeństwo“ 1991, nr 2.

Szczęśny F., Kurs na młodzież, „Pomerania“ 1980, nr 1.

Treder J., Pod lupą językoznawcy, „Pomerania“ 2003, nr 1.

Walde M., Religiöse Grundeinstellungen in der sorbischen katholischen

Lausitz. Tendenzen nach der Wende von 1989, „Lětopis“ 1996, nr 43.

Walde M., Demographisch-statistische Betrachtungen im Oberlausitzer

Gemeindeverband „Am Klosterwasser“, „Lětopis“ 2004, nr 51.

Wałda M., Mukowa statistika – moderne empiriske slědženje (popyt socialnopsychologiskeho interpretowanja), „Rozhlad“ 2004, nr 11–12.

Wałda M., Wo zaměrnym přeněmčowanju Serbow, „Serbska Šula“ 2004, nr 5.

Wałda M., Kak móže serbska identita dale wobstać, „Rozhlad“ 2005, nr 3.

Was sagen die Leser zum Nowy Casnik?, „Nowy Casnik“, 26.VII.1997.

Wowčer R., Rěčny centrum WITAJ po jednym lěće džěławosće, „Serbska šula“ 2002, nr 1.

„Zwónk Kaszëbsczi“ 2004, nr 2.

Dokumenty

„Biuletyn Rady Języka Kaszubskiego 2007 rok“, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Gdańsk 2007.

„Biuletyn z posiedzenia sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 22.06.1994”, nr 12 (nr 640/II kadencja).

Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych, Strasburg, 5.11.1992.

Uniwersalna deklaracja praw językowych UNESCO, Barcelona, 9.06.1996, dostęp: <http://www.linguistic-declaration.org/index-gb.htm>.

Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym z dnia 6 stycznia 2005 r., Dz.U. 31.01.2005, Dz.U. 05.17.141.

Actes des 1ères Assises nationales des langues de France, 4 octobre 2003, Ministère de la culture et de la communication.

Alkin M., La langue, une histoire de famille. Transmission intergénérationnelle de la langue, Bruxelles 1995.

Bertaeyn Galeizz. Sauvegarde et Développement du Gallo, Bertaeyn Galeizz, Rennes.

Charte Culturelle Bretonne, dostęp: http://www.institutcultureldebretagne.org/article.php3-id_article=3.htm.

Charte Ya d'ar brezhoneg. Pour le développement durable du breton dans les communes, Ofis ar Brezhoneg/Office de la Langue Bretonne.

Domowina-Information. Džěłowa rozprawa/Žěłowa rozpšawa/Geschäftsbericht 2004.

Etats Généraux pour la décentralisation et la régionalisation, Conseil Culturel de Bretagne, Rennes 26.10.2002.

Hruba koncepcja a zakładne rysy programa za zachowanie serbskeje řeče z wudospójnowacymi přinoškami, Wudžěłana w nadawku Załožby za serbski lud, Budyšin 1997.

La dynamique culturelle bretonne, janvier 2000, rapporteurs P. Le Faou i J.-L. Latour, Conseil Economique et Social, Rennes 2000.

Langues et cultures régionales ou minoritaires en France: une situation de non-droit. Eléments de rapport alternatif concernant la France, Pacte International sur les droits Economiques et Culturels. Troisième rapport périodique de la France – pré-session 21–25 mai 2007.

Livre Blanc et Noir de la Langue Bretonne, Brest 1969.

Mouvement culturel breton et développement économique et social, Conseil culturel de Bretagne, Rennes, Novembre 1988.

Obracht-Prondzyński C., Dziesięć lat pracy Instytutu Kaszubskiego: (1996–2006), Gdańsk 2006.

Ōjcze nasz. Kaszëbsczé spiéwë a modlitwë, przërëchtowôł E. Präczkòwsczi, Banino – Gdańsk – Pelplin 2004.

Panorama du Gallo. Associations et activités, Bertaeyn G.; Saute Bretagne. Langue & Culture. L'Annuaire des Associations, Imprimerie de Guingamp.

Předskok z dwěmaj řečomaj. Pokiwy – wotmołwy – nazhonjenja, Rěčny Centrum WITAJ, Budyšin 2005.

Rapport d'activité 2005, Institut Culturel de Bretagne.

Rapport d'activité. 365 jours d'actions pour une langue bretonne vivante. Ofis de la langue bretonne/Ofis ar brezhoneg, 2006.

Rapport d'évaluation de la politique linguistique. Contribution de l'Office de la Langue Bretonne, Office de la Langue Bretonne/Région Bretagne 2005.

Ratyfikacja przez Polskę Europejskiej Karty Języków Regionalnych lub Mniejszościowych wyzwaniem dla administracji publicznej i organizacji mniejszości, Konferencja, Warszawa 17.04.2008 r.

Rentrée scolaire dans les filières bilingues, année 2006/2007, Observatoire de la Langue Bretonne, Novembre 2006.

Šatawa L., Młodźina – identita a řeč. Ideje, naprawy, argumenty, Rěčny Centrum WITAJ.

So langsam wirts Zeit/Pomału je na času/Tak pomałem bužo cas. Bericht der unabhängigen Expertenkommission zu den kulturellen Perspektiven der Sorben in Deutschland/Rozprawa njewotwisneje komisije ekspertow wo kulturnych perspektiwach Serbow w Němskej, red. E. Tschernokoshewa, ARCult, Bonn 1994.

Sprachen können, das ist cool! WITAJ-Sprachzentrum, Bautzen 2002.

Strategia ochrony i rozwoju języka i kultury kaszubskiej, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Gdańsk 2006.

Strategia promocji i komunikacji Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego

przyjęta przez Radę Naczelną ZKP w 2007 roku, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Gdańsk 2007.

Un avenir pour la langue bretonne? Rapport sur l'état de la langue bretonne, Observatoire de la langue bretonne, Office de la langue bretonne, Octobre 2002.

Une politique linguistique pour la Bretagne, grudzień 2004, dostęp : http://www.brest-ouvert.net/IMG/Politique_linguistique_en_francais_session_du_16_decembre_2004.rtf

UNESCO World Communication and Information 1999–2000 Report, UNESCO Publishing, Paris 1999.

Założba za serbski lud/Stiftung für das sorbische Volk. 2001, 2002, 2003 Jahres Bericht.

Założba za serbski lud/Stiftung für das sorbische Volk. 2004, 2005, 2006 Jahres Bericht.

Zasady organizacji i finansowania nauczania języka kaszubskiego wg stanu na 18 kwietnia 2008 roku, oprac. R. Mistarz.

Strony internetowe

<http://74.125.77.132/search?q=cache:OXiKzjXeCWk:www.uni.wroc.pl/~turowski/friedman.htm+indygenizacja&hl=pl&ct=clnk&cd=1&gl=pl&client=firefox-a>

<http://eduscol.education.fr/D0067/cecrl.htm>

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Gallo>

http://hsb.wikipedia.org/wiki/Hłowna_strona

<http://kaszed.zk-p.pl>

<http://kuzul.over-blog.org/>

<http://ilt.msu.edu/vol6num2/mchenry/default.html>

<http://ouiaubreton.com/spip.php?article245>

<http://setubzh.blogspot.com>

<http://www.agencebretagnepresse.com/fetch.php?id=6081>

<http://www.akademie.com.pl/index.php?i=81>

<http://www.anoaled.com/>

http://www.coe.int/t/e/legal_affairs/local_and_regional_democracy/regional_or_minority_languages/2_Monitoring/2.3_Committee_of_Experts%27_Reports/Germany_2nd_report.pdf

<http://www.diwanbreizh.org/>

<http://www.domowina.sorben.com/>

<http://www.jutrznio.webpark.pl/index.html>

<http://www.mercator-network.eu>

<http://www.ofis-bzh.org>

<http://www.premiumwanadoo.com/dicobretonfavereau/articlesffavereau.htm>

<http://www.radio.opole.pl/?kat=akcje&subkat=serboluzyce&art=dalej&id=26194>

<http://www.rastko.net/rastko-ka/index.php/jzyk--jazek-mainmenu-26/12-jtreder-sociolingkaszpl>,

<http://www.ski.sorben.com/index.htm>

<http://www.ski-berlin.de/>

http://www.sn.schule.de/~ci/download/mv_la_sorbisch.pdf

<http://www.stiftung.sorben.com/docs/satzungsb.pdf>

<http://www.tourismus.sorben.com/>

<http://www.uoc.es/euromosaic/web/document/sorab/an/e1/e1.html>

<http://www.volkskultur.sorben.com/>

<http://www.zpr.sorben.com/>

<http://www1.kaouenn.net/>

www.antourtan.org

www.blog.gwagenn.tv

www.bretagne-prospective.org

www.cassubia-dictionary.com

www.czetnica.org

www.divskouarn.blogspirit.com

www.ethnologue.com

www.eurolang.net

www.fopke.pl

www.helsinki.fi/~tasalmin/europe_index.html

www.institut-locarn.com

www.internecy.de

www.i-sorb.de

www.kartuzy.naszemiasto.pl/wydarzenia/359997.html

www.kaszubi.pl

www.kaszubia.com

www.linguasphere.org

www.mercator-central.org

www.naszekaszuby.pl

www.ogmios.org

www.pointbzh.com

www.pomorania.pl

www.produitenbretagne.com

www.rasto.net/rastko-ka

www.runjewoline.info

www.sokol.sorben.com

www.uoc.edu/euromosaic/

www.zsw-skb.com